

ЦЕНТР ДЕМОКРАТІЇ ТА
ВЕРХОВЕНСТВА ПРАВА

2022

РІЧНИЙ
ЗВІТ

ЗМІСТ

Вступне слово	4
Напрям «Верховенство права»	
Вибори	7
Доступ до публічної інформації	8
Судова реформа та кампанія ЧЕСНО. Фільтруй суд!	9
Напрям «Незалежні медіа»	
Розвиток незалежних медіа	11
Медійна освіта	13
Незалежна медійна рада	15
Напрям «Громадянське суспільство»	
Ініціатива секторальної підтримки громадянського суспільства України	17
100 вчинків відповідальних громадян	23
Відкритий університет реформ	26
Кампанія «За безпечні дороги»	28
Київ без тютюнового диму	30
Навчальні проєкти в сфері адвокації та комунікації	31
Комунікації	32
Фінансовий звіт	33
Донори та партнери	34

БУДУЄМО ВІДПОВІДАЛЬНЕ СУСПІЛЬСТВО У НОВИХ УМОВАХ

Олеся ХОЛОПІК, директорка ЦЕДЕМ

2022 рік — рік повномасштабної війни РФ проти України, виклики якої переживали всі українці. Серед них і наша команда Центру демократії та верховенства права.

Вистояти та бути корисними Україні — такою була наша мета. Тож з 24 лютого 2022 року ЦЕДЕМ не припиняв працювати, ми не закрили жоден проєкт, а натомість навчилися втілювати задумане в найекстремальніших умовах. Працювати з укриттів, без світла, стабільного інтернету, ловлячи зв'язок на вулиці. А ще — підтримувати одне одного. Хоча наша команда зараз розкидана по різних містах, ми зберігали зв'язки — професійні та особисті.

Ми продовжували втілювати місію Центру демократії та верховенства права навіть у час, коли війна змінила світ навколо. Наші юристи готували консультації на різні правові теми, пов'язані з воєнним станом: як журналістам отримати акредитацію до зони бойових дій, чи можна публікувати фото та відео військовополонених, як бути, коли ваш телефон оглядають на блокпостах тощо. Адже українці мають знати як свої права, так і обов'язки громадянина країни, яка захищається від нападу.

Оскільки соціальні мережі — потужний засіб поширення інформації про Україну у світі, наша команда аналізувала, за що українців блокують у соцмережах, і розповідала, як цього уникнути. ЦЕДЕМ співпрацює з Meta щодо низки питань — як мови ворожнечі, так і інших. Від початку повномасштабного вторгнення наші юристи допомагають повернути заблокований контент й особисті профілі блогерам, лідерам думок, політикам та іншим користувачам, якщо їхній акаунт було зламано чи заблоковано помилково.

Протягом року ми реалізовували партнерські проекти: запустили Школу протидії дезінформації для держслужбовців разом із Центром стратегічних комунікацій та інформаційної безпеки; проекти підвищення медіаграмотності спільно з «Фільтром», а також забезпечували експертну та юридичну підтримку разом з Міністерством культури та інформаційної політики України.

Ми просували тему відповідального громадянства, збираючи історії відповідальних вчинків. Упевнені, приклади того, як люди виготовляють окопні свічки для наших захисників, допомагають відбудовувати зруйноване житло чи готують їжу для інших, надихнуть українців на нові відповідальні вчинки.

Спільно з партнерами ми провели конкурс тих яскравих історій, коли громадянське суспільство об'єднувалося з державою та бізнесом заради швидких змін.

Ми також реалізували наші щорічні освітні проекти та інформаційні кампанії — Школу адвокатури, Школу комунікацій, інформаційну кампанію «Не додавай роботи».

Паралельно продовжували великі адвокаційні кампанії заради покращення законодавства. Зараз волонтерство — одна з ланок стійкості країни, тож ми також займалися цим напрямом і добилися змін, які спрощують роботу волонтерів і захищають їх.

Цього року ми збирали перемоги наших попередніх кампаній. У липні запрацювала заборона на куріння айкосів та електронних сигарет у публічних місцях — результат змін до законодавства попередніх років. Також у 2022 році був ухвалений Закон України «Про медіа», наша команда долучалася до його розроблення впродовж останніх десяти років, а сам документ був однією з вимог Єврокомісії до України як країни-кандидата на членство в Європейському Союзі. Попереду тривала робота над його втіленням, до якої ЦЕДЕМ теж долучається. А ще ми постійно тримали контакт з іноземними партнерами та надавали інформацію про Україну.

Озираючись назад, розуміємо, що попри всі випробування, блекаути та ворожі атаки нам вдалося зробити дуже багато та бути максимально корисними країні. Ми особливо пишаємося чотирма нашими колегами, які стали до лав Сил оборони України. Кілька ЦЕДЕМівців активно волонтерять.

У 2022 році колеги надихали нас новинами. Адже в родині ЦЕДЕМ народилося четверо дітей (дві дівчинки і двоє хлопчиків).

Цей рік, сповнений тривоги, нагадав нам, як важливо цінувати хороші новини й самому творити їх. Дякуємо всім причетним. Попри все життя триває, і разом з усіма українцями ми продовжуємо працювати заради Перемоги та становлення оновленої України.

НАПРЯМ «ВЕРХОВЕНСТВО ПРАВА»

Верховенство права —
фундаментальний прин-
цип для незалежної
і демократичної держави.

Принцип верховенства права є ос-
новою для сталого розвитку суспіль-
ства й охоплює майже всі аспекти
життя громадян: від особистої без-
пеки, свободи слова та зібрань — до
ефективної боротьби з корупцією.

У межах напрямку «Верховенство
права» експерти ЦЕДЕМ дослід-
жують державну політику з питань
доступу до публічної інформації,
судової, виборчої реформи, аналізу-
ють міжнародний досвід та готують
практичні рекомендації для подо-
лання актуальних проблем України,
зокрема через внесення змін до
законодавства.

ВИБОРИ

МЕТА — ІНФОРМУВАТИ ВИБОРЦІВ ПРО ВИБОРЧИЙ ПРОЦЕС, ЩОБ ВОНИ РОБИЛИ СВІДОМИЙ ВИБІР, А ВИБОРЧІ КАМΠΑНІЇ ВІДБУВАЛИСЯ ЗА ПРОЗОРИМИ І ЗРОЗУМІЛИМИ ПРАВИЛАМИ.

У 2022 році відновила роботу робоча група, яка працювала над законопроектом «Про медіа» — комплексним реформаторським документом, що оновлює правила для галузі і зводить в один документ вимоги та права різних видів медіа. Зокрема, законопроект у перехідних і прикінцевих положеннях містив положення, які стосувалися Виборчого кодексу України та мали заповнити прогалини й оновити принципи інформаційного забезпечення виборів та агітації.

ІНФОРМАЦІЙНА КАМПАНІЯ

Експерти ЦЕДЕМ підготували та опублікували матеріал про зміни, запропоновані законопроектом «Про медіа», а саме щодо регулювання інформаційного забезпечення та агітації під час виборчого процесу.

АДВОКАЦІЙНА КАМПАНІЯ

ЦЕДЕМ організував і провів 21 вересня 2022 року експертну онлайн-дискусію «В епіцентрі медійного вибуху: друге читання законопроекту про медіа», під час якої експерти, зокрема, обговорили й норми законопроекту, що стосуються Виборчого кодексу.

Попри те, що Верховна Рада України ухвалила законопроект «Про медіа» 13 грудня 2022 року, ініційовані зміни до виборчого законодавства до нього не ввійшли, про що ЦЕДЕМ вказував у своїй публікації. Натомість було підготовлено окремий законопроект № 8310 «Про внесення змін до Виборчого кодексу України щодо вдосконалення регулювання інформаційного забезпечення виборів та здійснення передвиборної агітації». Над ним працювала та сама робоча група, що й над Законом України «Про медіа», зокрема й експерти ЦЕДЕМ.

ДОСТУП ДО ПУБЛІЧНОЇ ІНФОРМАЦІЇ

ПОНАД ДЕСЯТЬ РОКІВ ПОСПІЛЬ МИ СТЕЖИМО
ЗА НАЛЕЖНОЮ ІМПЛЕМЕНТАЦІЄЮ ЗАКОНУ
УКРАЇНИ «ПРО ДОСТУП ДО ПУБЛІЧНОЇ
ІНФОРМАЦІЇ» ТА ДОПОМАГАЄМО ПРАКТИЧНО
РЕАЛІЗУВАТИ ПРАВО НА ДОСТУП ДО ІНФОРМАЦІЇ.

У 2022 році на тренінгах ЦЕДЕМ, організованих у співпраці з Міністерством культури та інформаційної політики України, навчалися більше як 1 000 учасників. Зокрема, ЦЕДЕМ організував і провів тренінг для журналістів про особливості роботи з публічними реєстрами інформації, а також серію тренінгів з доступу до публічної інформації для розпорядників і запитувачів інформації, а також суддів.

**Створено
конструктор
позовної заяви про
оскарження відмови
в наданні публічної
інформації**

За сприяння ЦЕДЕМ до Європейського суду з прав людини було подане заперечення проти позиції уряду України в справі «Аврамчук проти України».

Наша команда активно працює над імплементацією Конвенції Тромсе, зокрема на рівні робочих груп із законодавчої роботи, а також з Міністерством культури та інформаційної політики України. Результати співпраці:

58

нових членів Мережі захисників права на доступ до публічної інформації

5

тренінгів щодо доступу до публічної інформації

10

юридичних консультацій з питань права на інформацію

2

опубліковані консультації

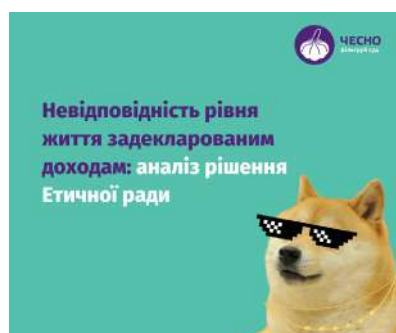
3

аналітичні матеріали на актуальні теми у сфері доступу

СУДОВА РЕФОРМА ТА КАМПАНІЯ «ЧЕСНО. ФІЛЬТРУЙ СУД!»

ПОВНОМАСШТАБНЕ ВТОРГНЕННЯ НЕ СКАСУВАЛО
ПРІОРИТЕТНОСТІ СУДОВОЇ РЕФОРМИ В УКРАЇНІ.
ТОЖ 2022 СТАВ РОКОМ АКТИВНОГО ВПРОВАДЖЕННЯ
РЕФОРМИ ЗАДЛЯ НАБУТТЯ УКРАЇНОЮ ПОВНОПРАВ-
НОГО ЧЛЕНСТВА В ЄВРОПЕЙСЬКОМУ СОЮЗІ.

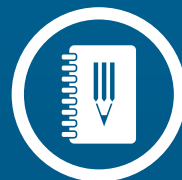
Ключовою темою судової реформи у 2022 році стала діяльність Етичної ради в межах оцінювання відповідності кандидатів на посаду члена Вищої ради правосуддя критеріям професійної етики та доброчесності, а також Конкурсної комісії з добору членів Вищої кваліфікаційної комісії суддів України. Інституційна роль міжнародних експертів у відборі членів органів суддівського врядування є однією з вимог Єврокомісії до України як кандидата на членство в Європейському Союзі.

ЦЕДЕМ у межах проєкту «ЧЕСНО. Фільтруй суд!» надав Етичній раді інформацію про кандидатів з-поміж суддів і суддів у відставці, які брали участь у конкурсі на посаду члена Вищої ради правосуддя. Також ми надіслали до Конкурсної комісії з добору членів Вищої кваліфікаційної комісії суддів України інформацію з бази профайлів суддів про 129 кандидатів, які беруть участь у конкурсі.

Зокрема, у матеріалах містяться дані про кар'єру, дисциплінарні провадження, родинні зв'язки та інша публічна інформація, яка дає можливість у процесі оцінювання доброчесності повною мірою оцінити кандидатів у межах конкурсів до Вищої ради правосуддя та Вищої кваліфікаційної комісії суддів України.

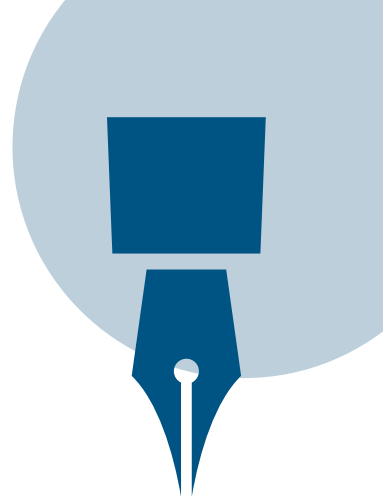
НАПРЯМ «НЕЗАЛЕЖНІ МЕДІА»

Мета — сприяти появі якісної інформації, незалежних медіа та суспільства поінформованих громадян.

РОЗВИТОК НЕЗАЛЕЖНИХ МЕДІА

З 2005 РОКУ ЦЕДЕМ ПРАЦЮЄ НАД РОЗВИТКОМ ЯКІСНИХ І НЕУПЕРЕДЖЕНИХ МЕДІА, ЯКІ НАДАЮТЬ ЧЕСНУ Й ЗБАЛАНСОВАНУ ІНФОРМАЦІЮ ГРОМАДЯНАМ І БЕЗ ЯКИХ ДЕМОКРАТІЯ НЕ ЗМОГЛА Б ІСНУВАТИ.

У 2022 році ЦЕДЕМ продовжив роботу над удосконаленням медійного законодавства. Експерти організації взяли участь у розробленні та **адвокатуванні** медійного закону, який парламент ухвалив 13 грудня 2022 року.

Зокрема, ми працювали над впровадженням стандартів AVMSD (термінологія, квоти на європейську продукцію, реклама та інклюзія тощо), обмеженнями під час воєнного стану, забезпеченням незалежності Регулятора (процедура припинення членства), відповідальністю за порушення (зокрема, онлайн-акторів) і багатьма іншими питаннями. Окрім того, ми адвокатували належне фінансування **МОВНИКА**.

«Ми усвідомлюємо, що з огляду на бойові дії бюджет Суспільного на 2023 рік є бюджетом виживання, який має забезпечити збереження цієї важливої для країни і демократії інституції. Водночас ми закликаємо парламент і профільні міністерства вже зараз проробляти механізми повернення до повного обсягу фінансування Суспільного як запоруки відродження цілої сфери, збереження плюралізму та культурного розмаїття в інформаційній сфері, а також як невід'ємного елементу демократичного розвитку України», — ідеться в заяві ЦЕДЕМ.

У 2022 РОЦІ:

● ЦЕДЕМ продовжував захищати медіа, журналістів та активістів від цільових атак і хибнопозитивних рішень штучного інтелекту.

Завдяки зусиллям ЦЕДЕМ 60 % справ було розв'язано на користь користувачів соцмереж, розблоковано акаунти та публікації

4

заяви на підтримку незалежності та належного фінансування Суспільного мовника оприлюднено

56

НОВИН з коротким аналізом новел опубліковано

АНАЛІТИКА:

● 9 АНАЛІТИЧНИХ МАТЕРІАЛІВ

(**аналітичні огляди, аналітичні записки**)

експерти ЦЕДЕМ підготували за 2022 рік. Вони охопили теми роботи медіа, виборів, судової системи, доступу до публічної інформації та інших реформ. Автори виклали пропозиції до національного законодавства на основі найкращого міжнародного досвіду в окремих сферах.

КОНСУЛЬТУВАННЯ:

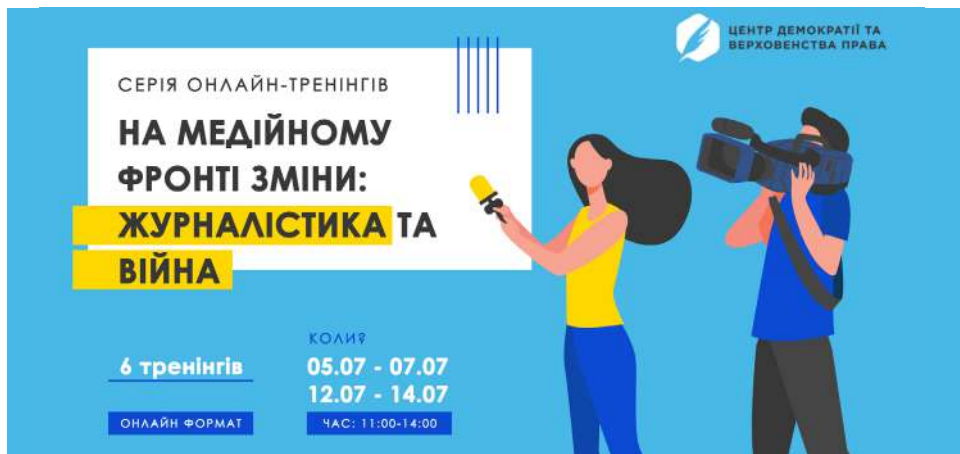
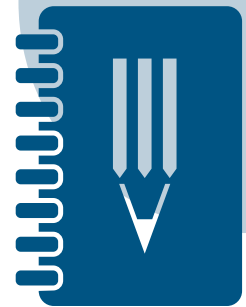
● **21 КОНСУЛЬТАЦІЮ** про роботу журналістів у правовому полі опублікували експерти ЦЕДЕМ

● **42 АДРЕСНІ КОНСУЛЬТАЦІЇ** надали у відповідь на звернення через електронну пошту й гарячу лінію

Протягом 2022 року
ЦЕДЕМ провів

3 ЕКСПЕРТНІ ДИСКУСІЇ

щодо медійного законодавства,
медіаграмотності та
фінансування медіа.

МЕДІЙНА ОСВІТА

МЕДІЙНА ОСВІТА — ВАЖЛИВА ЧАСТИНА РОБОТИ ЦЕДЕМ З МОМЕНТУ ЗАСНУВАННЯ ОРГАНІЗАЦІЇ. МИ РЕГУЛЯРНО ОРГАНІЗОВУЄМО ОСВІТНІ КУРСИ З МЕДІЙНОГО ПРАВА ДЛЯ ЖУРНАЛІСТІВ, СТУДЕНТІВ, ВИКЛАДАЧІВ ТА АКТИВНИХ ГРОМАДЯН.

ТРЕНІНГИ ДЛЯ ЖУРНАЛІСТІВ ФІЛІЙ СУСПІЛЬНОГО МОВНИКА

Наші експерти допомогли команді Суспільного та регіональним журналістам здобути нові знання про загальні питання регулювання права, доступ до публічної інформації, захист журналістських джерел, авторське право та дотримання балансу між свободою вираження поглядів та приватністю.

● **ЦЕДЕМ ПРОВІВ 6 ТРЕНІНГІВ** для журналістів національних та регіональних видань і представників медіа.

● **ПО УЧАСНИКІВ** — члени команди Суспільного, серед яких журналісти, редактори, аналітики, продюсери та інші фахівці, а також регіональні журналісти

ОСВІТНІЙ ОНЛАЙН-ТЕСТ

У 2022 році ми запустили тест «Як діяти під час війни», який має на меті підвищити обізнаність людей про те, як діяти, щоб запобігти небезпечним наслідкам, спричиненим війною. Понад 900 осіб уже спробували свої сили, пройшовши освітній тест.

У 2022 році ЦЕДЕМ продовжив тісну співпрацю з Міністерством культури та інформаційної політики України та Центром стратегічних комунікацій та інформаційної безпеки, спрямовану на посилення спроможності та знань державних службовців у боротьбі з дезінформацією.

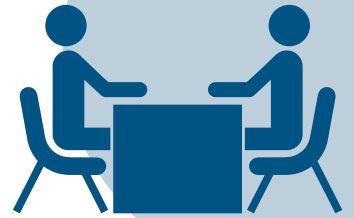
Ми також співпрацювали з національним проектом «Фільтр», щоб покращити координацію зусиль у сфері медіаграмотності в Україні.

У 2022 році Центр стратегічної комунікації та інформаційної безпеки спільно із ЦЕДЕМ запустив освітній проєкт «Школа протидії дезінформації».

Мета створення Школи — підвищення рівня стійкості суспільства до зовнішніх інформаційних впливів шляхом навчання державних службовців стратегічних комунікацій і протидії дезінформації. Кількість учасників перевищила 700 осіб, з яких понад 400 були державними службовцями або представниками органів державної влади з різних регіонів України.

Ще одним важливим досягненням стала державна атестація навчальних програм, розроблених Школою протидії дезінформації. Національне агентство України з питань державної служби затвердило дві навчальні програми, розроблені Центром спільно з партнерами, — російська дезінформація та протидія, а також стратегічні комунікації в державному управлінні.

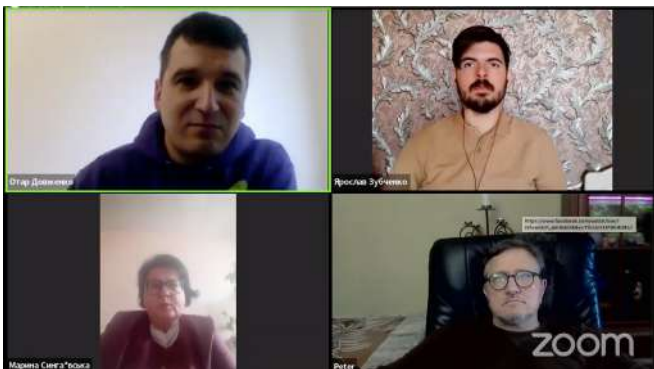

НЕЗАЛЕЖНА МЕДІЙНА РАДА

НЕЗАЛЕЖНА МЕДІЙНА РАДА — ПОСТІЙНИЙ ГРОМАДСЬКИЙ МОНІТОРИНГОВИЙ І КОНСУЛЬТАТИВНИЙ ОРГАН, СТВОРЕНИЙ 2016 РОКУ ГРОМАДСЬКИМИ ОРГАНІЗАЦІЯМИ ЗА ІНІЦІАТИВИ ЦЕДЕМ.

Раду заснували Центр демократії та верховенства права, Інститут масової інформації, Інтерньюз-Україна, Детектор Медіа та Фондація «Суспільність».

У 2022 РОЦІ НЕЗАЛЕЖНА МЕДІЙНА РАДА:

- **РОЗГЛЯНУЛА 6 СКАРГ** та **ВИДАЛА 4 ВИСНОВКИ** про порушення журналістських стандартів, права на приватність, необ'єктивного, неповного та неправдивого висвітлення подій у медіа, порушення вимог висвітлення передвиборчого процесу тощо.

ПІДГОТУВАЛА 2 РЕКОМЕНДАЦІЇ:

- Як коректно **інтерв'ювати** постраждалих від війни
- Як журналістам **поводитися** в соцмережах

ПРОВЕЛА 5 ЗАХОДІВ:

- **Робота з порушеннями медійного законодавства**, взаємодія з Комісією з журналістської етики та подальші кроки
- **Робота журналістів із соцмережами** під час війни: від блокування акаунтів до публікацій з передової
- **Інформація про війну як зброя**: помилки, які можуть коштувати життя
- **«Прильоти» в прямому етері**: коли журналістика завдає шкоди Україні
- **Журналістика на деокупованих територіях**: українські реалії

ПОРУШИЛА БАГАТО АКТУАЛЬНИХ ТЕМ У 8 ЗАЯВАХ, ЗОКРЕМА:

- **Відкрите звернення** до міжнародної спільноти та міжнародних міжурядових організацій
- **Заклик до влади** відкрито обговорити, допрацювати й ухвалити нове законодавство про медіа
- **Заява Незалежної медійної ради**: марафон «Єдині новини» повинен сприяти популяризувати членів колишньої ОПЗЖ

НАПРЯМ «ГРОМАДЯНСЬКЕ СУСПІЛЬСТВО»

ЦЕДЕМ сприяє розвитку суспільства активних і відповідальних громадян та працює заради зміцнення демократичного суспільства в Україні.

Ми створюємо платформу для навчання, знайомства й об'єднання громадських активістів для потужних проєктів. У межах напрямку наша організація сприяє зміцненню демократичного суспільства в Україні та покращенню правового середовища роботи організацій громадянського суспільства і посиленню їхніх спроможностей.

Також ЦЕДЕМ працює над проєктами, мета яких — підвищити особисту відповідальність громадян у сфері здоров'я та громадської безпеки.

ІНІЦІАТИВА СЕКТОРАЛЬНОЇ ПІДТРИМКИ ГРОМАДЯНСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА УКРАЇНИ

ЦЕДЕМ ПРАЦЮЄ НАД
РЕАЛІЗАЦІЄЮ ПРОЄКТУ
«ІНІЦІАТИВА СЕКТОРАЛЬ-
НОЇ ПІДТРИМКИ ГРОМА-
ДЯНСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА
УКРАЇНИ» З 2019 РОКУ.

Проєкт реалізується ІСАР «Єднання»
у консорціумі з Українським незалеж-
ним центром політичних досліджень
(УНЦПД) і ЦЕДЕМ.

Мета Ініціативи — покращити середовище діяльності громадянського суспільства та зміцнити інституційні спроможності організацій громадянського суспільства (ОГС) для підвищення самозадачності громадського сектору в Україні.

У 2022 РОЦІ МИ РЕАЛІЗУВАЛИ АДВОКАЦІЙНІ КАМПАНІЇ:

1 ЗАПРОВАДЖЕННЯ МЕХАНІЗМУ ВІДСОТКОВОГО ВІДРАХУВАННЯ В УКРАЇНІ

Механізм відсоткового відрахування — це інструмент, завдяки якому громадяни, які сплачують податок з доходу фізичних осіб, можуть спрямувати невелику частку цього податку на користь певних громадських організацій.

У межах кампанії розроблено законопроекти про запровадження відсоткового відрахування, а також підзаконні акти, що регулюють цей процес. Також ми проводимо інформаційну кампанію, у якій пояснюємо, що таке відсоткова філантропія та як вона працює.

- Зареєстровано 2 законопроекти (№ **7500** та № **7501**)
- Проведено інформаційну кампанію
- **Створено** відеоролик-експлейнер
- **Створено** онлайн-тест «Чи зможете ви самостійно розпорядитися власним податком»

2 СПРОЩЕННЯ МІГРАЦІЙНИХ ПРОЦЕДУР ДЛЯ ІНОЗЕМНИХ ВОЛОНТЕРІВ

Ми працювали над покращенням міграційної політики для іноземних волонтерів, у тому числі ініціювали та зібрали підписи 33 ОГС під **спільним зверненням** до Прем'єр-міністра України щодо необхідності збільшення граничних термінів безвізового перебування в Україні іноземців-волонтерів.

3 ПРОТИДІЯ ШКІДЛИВИМ ЗАКОНОДАВЧИМ ІНІЦІАТИВАМ І ТЕНДЕНЦІЯМ У СФЕРІ РЕГУЛЮВАННЯ ВОЛОНТЕРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

У межах кампанії ми запобігали шкідливим законодавчим ініціативам у сфері волонтерства. Також надавали консультації українським та іноземним волонтерським організаціям щодо реєстрації їхньої діяльності.

- Заблоковано від розгляду в парламенті законопроект **№ 4521** у сфері регулювання волонтерської діяльності
- Випущено **спільну заяву** 15 ОГС із закликом до органів правопорядку до діалогу та уникнення незаконних переслідувань волонтерів

4 ПОКРАЩЕННЯ ЗАКОНОДАВСТВА У СФЕРІ ВОЛОНТЕРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Команда проєкту розробила та сприяла ухваленню законопроектів, що стосуються розвитку волонтерства в Україні та забезпечують права волонтерів. Окрім того, ми готували публікації щодо покращення культури волонтерства.

- Зареєстровано законопроекти **№ 7363** та **№ 7364**, які ухвалені як закони України під **№ 2519** та **№ 2520**
- Підготовлено й оприлюднено 9 інформаційних матеріалів, інтерв'ю, інфографік
- Підготовлено та поширено **шаблон договору** про здійснення волонтерської діяльності
- Проведено 2 вебіари, 2 опитування, **практичний семінар** «Правові аспекти діяльності волонтерських ініціатив в Україні»

5 ЗНИЖЕННЯ РИЗИКІВ ДЛЯ ОГС, ЩО ВИНИКАЮТЬ ВНАСЛІДОК ІМПЛЕМЕНТАЦІЇ ЗАКОНОДАВСТВА У СФЕРІ ВІДМИВАННЯ КОШТІВ ТА ПРОТИДІЇ ФІНАНСУВАННЮ ТЕРОРИЗМУ

Ми допомагали ОГС дізнатися про можливі проблеми з банківським обслуговуванням і про те, як їх можна розв'язати. Також працювали над методологією самооцінювання неприбуткових організацій, налагоджували діалог між представниками банків, державних органів і неприбуткових організацій, проводили тренінги.

- Створено **Перелік факторів пониження ризиковості НПО**
- Проведено навчальні заходи й експертні зустрічі та дискусії щодо проблем банківського обслуговування сектору
- Випущено **порадник** «Як ОГС перевірити потенційного партнера і уникнути ризиків блокування їхньої діяльності», **інфографіку** з корисними застосунками для перевірки ОГС контрагентів, партнерів, донорів і бенефіціарів; **переклад посібника** ECNL «Забезпечення доступу до фінансових послуг для ОГС»; **презентацію** Тбіліських принципів і Переліку факторів пониження ризиковості НПО
- Підготовлено **спільну заяву** ОГС щодо затвердження критеріїв ризиків легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансування тероризму та фінансування розповсюдження зброї масового знищення
- Проведено **опитування** про проблеми банківського обслуговування для ОГС.

ТАКОЖ МИ РОЗВИВАЛИ ТАКІ НАПРЯМИ:

МЕНТОРСЬКА ПРОГРАМА

спрямована на те, щоб сталі ОГС передали свої знання та досвід менш досвідченим новоствореним ОГС. Протягом програми, яка триває понад пів року, ментори допомагають менті розвиватися та посилювати власні адвокаційні та інші спроможності.

Після завершення програми менті долучаються до спільноти випускників. За три роки вже відбулися три менторські програми. За цей час їм встигли пройти 37 організацій-менті, а зараз у ній беруть участь ще 20 організацій.

Протягом 2022 року реалізували
Менторську програму 3.0:

12

ОГС з регіонів покращили свою адвокаційну спроможність

12

менторів покращили свої менторські навички

12

ОГС розробили та частково втілили свої адвокаційні плани

● Продовжували підтримувати й розвивати **спільноту** випускників менторських програм і менторів

● Підготували й поширили **Творчий методичний посібник** Менторської програми

● Підготували та поширили 12 історій успіху випускників менторських програм попередніх років і цикл матеріалів «Менторство під час війни»

● **Провели** триденний офлайн Табір для учасників менторських програм

КАРТА ПРАВОВИХ РЕФОРМ ДЛЯ ГРОМАДЯНСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА

Це аналітичний, візійний та полісі-документ, що містить бачення громадського сектору пріоритетів реформування й покращення правового середовища для ОГС України на 2021–2025 роки.

У 2022 році ми взяли участь у розробленні низки планів заходів до національних стратегій, залучили учасників Платформи до підготовки та сформували пропозиції до **Плану заходів** на виконання Національної стратегії сприяння розвитку громадянського суспільства, Національної стратегії безбар'єрності, **Плану післявоєнного відновлення України** і вели адвокаційні кампанії на виконання Карти.

СПІВПРАЦЯ ГРОМАДЯНСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА, ВЛАДИ ТА БІЗНЕСУ

У 2022 році реалізовано **інформаційну кампанію** збірник історій «Громадянське суспільство, бізнес та влада — кращі практики співпраці» разом з Міністерством культури та інформаційної політики України та Секретаріатом Кабінету Міністрів України, результати **презентовано** онлайн та **опубліковано** збірник історій. Додатково опубліковано низку історій ініціатив бізнесу, реалізованих спільно з ОГС або владою, на допомогу військовим і цивільним (**1**, **2**, **3** та інші), 1 **інтерв'ю** з ОГС.

ПЛАТФОРМА ЗА ПРАВОВІ РЕФОРМИ ДЛЯ ОГС

Це коаліція для координації зусиль ОГС, створена для того, щоб вони могли спільно адвокатувати та підтримувати впровадження позитивних правових змін для громадянського суспільства. Платформа за правові реформи для ОГС станом на кінець 2022 року налічувала 115 учасників.

У 2022 році, незважаючи на війну, ЦЕДЕМ забезпечив інформаційну підтримку Платформи, надавав консультації щодо евакуації із зони бойових дій, релокації членів команд. Відбулися 2 вебінари з грантрайтингу та 2 тренінги **«Цифровий фандрейзинг: інструменти, механіка, обмеження»**, «Чому для ОГС важливо підтримувати комунікацію під час війни та як робити це правильно». Випущено інформаційний матеріал про **діяльність співініціаторів Платформи за правові реформи для ОГС під час війни**. ЦЕДЕМ поширив серед членів Платформи 6 дайджестів.

РОЗВИТОК КОАЛІЦІЙ І СПІЛЬНОТ

Щоб діяти більш ефективно й масштабно, ОГС об'єднуються в спільноти й коаліції. Наш проєкт також допомагає спільнотам і коаліціям ОГС.

- Проведено серію тренінгів «Розвиток спроможностей коаліцій та спільнот в умовах війни»: **«Як трансформувати НГО в умовах війни»**, **«Цифрова безпека спільнот під час війни»**, **«Кризові комунікації спільнот під час війни»**: чого варто уникати та що потрібно робити»
- Проведено **комплексне навчання** інструментів організаційного коучингу для 15 коаліцій та спільнот ОГС. **Проміжний підсумковий захід** відбувся для 22 учасників програми, які представляють 14 спільнот / ОГС
- Проведено 1 **мережувальний захід** для надавачів правової допомоги ОГС

РОЗВИТОК ІНСТИТУЦІЙНОЇ СПРОМОЖНОСТІ ОГС І ТРЕНІНГИ З ПИТАНЬ БЕЗПЕКИ

ЦЕДЕМ став співорганізатором міжнародної конференції у Варшаві 27–29 квітня «Переосмислення майбутнього громадянського суспільства» і провів три онлайн-майстерні з безпеки: «Майстерня **з фізичної безпеки** громадських активістів», «Майстерня **із психологічної безпеки** громадських активістів», «Майстерня **з кібербезпеки** громадських активістів».

Окрім того, упродовж року було проведено **дводенний тренінг** для ОГС з питань протимінної безпеки; **дві онлайн-майстерні** для запобігання вигоранню правозахисників та активістів, що документують воєнні злочини; два **дводенні навчання** з фізичної безпеки для активістів, волонтерів і лідерів ОГС у партнерстві з **ICNL**; **опитування ОГС** щодо безпекових викликів та потреб та підготовлено **оцінку потреб сектору** в цій сфері.

ІНШІ АКТИВНОСТІ

- Випустили **аудіоподкаст** «Пігулка еволюції», опублікувавши **4** з 6 епізодів
- Випустили серію відеороликів про волонтерство: **промовідеоролик** і 4 (**1**, **2**, **3**, **4**) відеоексплейнери для організацій, які залучають волонтерів
- Випустили **29 інформаційних матеріалів** з порадами та консультаціями для ОГС в умовах воєнного стану
- У січні 2022 року оприлюднили **Мапу відповідального активізму**, створену в партнерстві із «The Ukrainians»
- Випустили **інформаційний матеріал** у межах супроводу адвокаційної кампанії у сфері оренди державного та комунального майна
- Підготували **спільне звернення** ЦЕ-ДЕМ та УНЦПД до Міністерства цифрової трансформації України із закликом не закривати доступ до реєстрів
- Підготували 8 експертних висновків на НПА та проекти НПА
- Надали 9 консультацій ОГС з питань реєстрації, діяльності та оподаткування
- Організували та **провели** дводенний офлайн II щорічний Форум правових реформ для ОГС: нові виклики та досягнення в умовах війни, 15–16 вересня 2022 року
- Виступили співорганізатором **11-го Форуму розвитку громадянського суспільства України**, 4–5 грудня 2022 року. Під час Форуму провели серію онлайн-дискусій і **майстерню** із психологічної витривалості «Гори, та не згорай, гори, щоб бути світлом»

100 ВЧИНКІВ ВІДПОВІДАЛЬНИХ ГРОМАДЯН

ЦЕДЕМ 2021 РОКУ РОЗПОЧАВ ПРОЄКТ
«100 ВЧИНКІВ ВІДПОВІДАЛЬНИХ ГРОМАДЯН» —
ДОВГОСТРОКОВИЙ ПРОЄКТ, ЩО ПЕРЕДБАЧАЄ
СТВОРЕННЯ СПИСКУ ЗІ 100 ВЧИНКІВ ВІДПОВІДАЛЬ-
НИХ ЛЮДЕЙ, ЯКІ ПОЗИТИВНО ЗМІНЮЮТЬ ЯК СВОЄ
ЖИТТЯ, ТАК І ЖИТТЯ СІМ'Ї, ГРОМАДИ, МІСТА.

У 2022 році ЦЕДЕМ продовжив реалізовувати проєкт **«100 вчинків відповідальних громадян»** — довгостроковий проєкт, що передбачає створення списку зі 100 вчинків відповідальних людей, які позитивно змінюють як своє життя, так і життя сім'ї, громади, міста.

«Увесь світ бачить нашу відповідальність у щоденній боротьбі, людяності та силі. Ми вже довели, що є однією з найбільш відповідальних націй світу! Відповідальність має широке поняття, у яке ми закладаємо досить різні змісти. Але саме зараз ми маємо можливість обрати, які саме відповідальні вчинки роблять нас відповідальними людьми. Дякую за цей проєкт Центру демократії та верховенства права, він як ніколи на часі!» — Яна Пекун, амбасадорка проєкту з міста Львів.

17

регіональних координаторів-амбасадорів проєкту сприяли поширенню культури відповідальності у своїх містах і всіляко допомагали команді проєкту у створенні списку зі 100 вчинків відповідальних громадян.

Ми запрошували українців подискутувати на тему відповідальності та визначити, які вчинки вони вважають відповідальними. Зокрема, провели 6 онлайн-дискусій на тему «Що є для мене відповідальність», під час яких говорили з експертами на такі відповідальні теми, як **«Молодіжна політика»**, **«Інклюзія»**, **«Екологія»**, **«Урбаністика»**, **«Політичні партії»** та **«Охорона здоров'я»**.

ПРОВЕЛИ 4 ОНЛАЙН-ВОРКШОПИ, на яких експерти ділилися практичними порадами, навичками та досвідом з таких тем, як «Адвокація», «Як працюють суди», «Поводження в соціальних мережах» і «Права людини».

Після проведення фасилітованих сесій (сесії дизайн-мислення) у 2021 році ми об'єднали всі списки відповідальних вчинків в один загальний список з дев'ятьма категоріями — здоров'я, сім'я, громада, країна, планета, робота, безпека, соціум, розвиток — та опублікували його в соцмережах ЦЕДЕМ і медіа, щоб учасники проєкту та всі громадяни мали змогу поділитися думками, ідеями та додати ті відповідальні вчинки, якими, на їхню думку, варто доповнити вже напрацьований перелік. Громадяни також мали змогу коментувати ті чи інші вчинки в кожній категорії, як, наприклад, у категорії «Розвиток».

Ми провели Всеукраїнське опитування за ТОП-100 найбільш відповідальних вчинків, на думку громадян. За результатами цього онлайн-опитування було укладено остаточний список 100 вчинків відповідальних громадян.

ПРОВЕЛИ 17 ВОРКШОПІВ «#ТОП 100: як втілювати відповідальні вчинки в життя», де протягом листопада та грудня разом з експертами обговорювали цікаві теми в межах дев'яти рубрик, що входять до списку «100 вчинків відповідальних громадян»: здоров'я, сім'я, громада, країна, планета, робота, безпека, соціум і розвиток.

Громадяни переглянули
записи всіх воркшопів

190 000 РАЗІВ

МИ СКЛАЛИ ТА ОПУБЛІКУВАЛИ 23 історії про відповідальних громадян — звичайних людей, чиї дії мають значний вплив як на їхнє життя, так і життя інших.

Протягом 2022 року ми розповідали про відповідальні вчинки та готували корисні поради для підтримки українців під час війни:

- склали список відповідальних вчинків під час війни;
- розповіли, що підтримання і турбота — це теж відповідальність;
- підготували добірку цікавих і корисних онлайн-ресурсів для дітей;
- поділилися відповідальними вчинками про те, що можна зробити кожному з нас, щоб допомогти подолати продовольчу кризу в Україні;
- порадили, як сконцентруватися на роботі в умовах війни;
- зібрали корисні поради з безпечного та відповідального водіння;
- допомогли з порадами для тих, хто переходить на українську;
- переконали, що посадити плодове дерево — відповідальний вчинок;
- зібрали поради про те, як спілкуватися з людьми, які втратили близьких;
- поділилися лайфхаками, як підтримувати фізичне здоров'я під час війни (частина 1, частина 2, частина 3).

Привітали всіх відповідальних українців з новорічними святами.

Окрім того, разом з нашим медійним партнером «The Ukrainians» ми випустили 6 інтерв'ю про відповідальні вчинки:

- про першу домедичну допомогу — «Може, не всі будуть готові рятувати незнайомця, але іноді треба допомогти близьким»;
- про волонтерський рух — «Ми вже звикли до всього, просто зараз війна перемістилася ближче до нас»;
- про 18-річного хлопця, що взяв опіку над своїми братами та сестрами — «Слава, зі мною все добре»;
- про навчання поводження зі зброєю — «Сусіда не приберемо, моря не викопаємо. Тому люди хочуть вміти тримати зброю»;
- про виховання дітей з чіткою громадянською позицією — «Мої діти і раніше знали, на що здатна країна-агресор»;
- про реабілітацію й допомогу людям з травмами спинного мозку — «Хто мене зрозуміє, як не така ж людина, як я».

Це приклади відповідальних вчинків громадян нашої країни, які можуть надихнути інших на поширення культури відповідальності.

У партнерстві з «The Ukrainians» ми також підготували 4 кепшн-відео та 1 анімовану відеоісторію, об'єднані загальною метою — розповісти українцям, як брати відповідальність за свої вчинки та як ми можемо зробити суспільство кращим, щоденно вчиняючи відповідально.

ВІДКРИТИЙ УНІВЕРСИТЕТ РЕФОРМ

ВІДКРИТИЙ УНІВЕРСИТЕТ РЕФОРМ (ВУР) —
ЦЕ ОСВІТНІЙ ПРОЄКТ ДЛЯ МОЛОДИХ
ЗМІНОТВОРЦІВ ПРО РЕФОРМИ В УКРАЇНІ,
ПЕРСПЕКТИВИ ТА ПРОБЛЕМИ ЇХ УТІЛЕННЯ,
А ТАКОЖ НАВИЧКИ, НЕОБХІДНІ МАЙБУТНІМ
УЧАСНИКАМ РЕФОРМ.

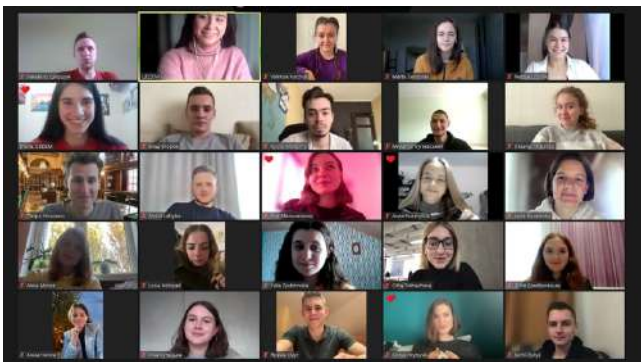
Перший набір до Відкритого університету реформ відбувся 2015 року. З того часу ВУР проводить набори двічі на рік. Він передбачає суботні лекції з відомими реформаторами України та небайдужими активістами, тренінги з особистісного розвитку й можливість реалізувати власний проєкт з командою ВУРівців. Випробувати здобуті знання учасники можуть на стажуванні в громадській організації або державному органі.

У зв'язку з російським вторгненням в Україну та пандемією COVID-19 15-й і 16-й набори ВУРу відбулися онлайн для учасників з усієї України.

ВУРівці прослухали лекції від українських активістів і професіоналів у сфері реформ, а також відвідали тренінги на тему soft skills, організовані з урахуванням їхніх поточних потреб (понад 90 годин лекцій від 30+ тренерів). Вони реалізували 9 проєктів, пов'язаних з розвитком українського громадянського суспільства, критичного мислення та культури.

**42 УЧАСНИКИ 15-ГО НАБОРУ ТА
28 УЧАСНИКІВ 16-ГО НАБОРУ**

успішно закінчили ВУР у 2022 році

52

учасники пройшли стажування в громадських і державних організаціях, де на власні очі побачили, як влаштована їхня робота.

ПІДТРИМКА СПІЛЬНОТ ВИПУСКНИКІВ

Цього року спільнота випускників зростає на 70 нових учасників. Протягом року ми організували панельну дискусію про майбутню участь молоді в процесі відбудови України та декілька відкритих лекцій.

15-Й НАБІР:

- **«На світовій арені»** — довідник про функціонування, завдання, повноваження міжнародних організацій і роль України на світовій арені. Розповсюджений серед учнів і вчителів школи.
- **«Неугодні»** — проєкт спростовує російську дезінформацію та пропаганду про Україну.
- **«Герої не вмирають»** — онлайн-простір для висвітлення інформації про загиблих воїнів, волонтерів, мирних жителів.
- **«Ініціатива мислити критично»** — вебінари з професіоналами з інформаційної сфери про найгостріші питання дезінформації.
- **«Крилаті»** — історії українців, які переходять на українську мову. Ініціатори прагнуть розповісти більше про державну мову, показати своїм прикладом, що перехід на українську — це не складний, а цілком можливий шлях, за допомогою пуризмів продемонструвати багатогранність української мови.

16-Й НАБІР:

- **«Відреформуй»** — проєкт інформування про реформи. Мета — змінити нерозуміння суспільством реформ.
- **«Простими словами про право»** — онлайн-курс про базові практичні знання з різних галузей права. Мета — підвищити правову культуру населення, насамперед молоді, і створити сучасний курс, який міститиме корисні знання.
- **«Dimos Cratos»** — онлайн-тест для популяризації виборів у Львові. Мета — підвищити рівень обізнаності про необхідність брати участь у виборах та відповідально голосувати за своїх представників.
- **«Як правильно обирати політиків?»** — освітній проєкт для громадян у сфері виборів. Мета — провести дослідження та створити коротку листівку про демократію та політичний абсентеїзм.

КАМПАНІЯ «ЗА БЕЗПЕЧНІ ДОРОГИ»

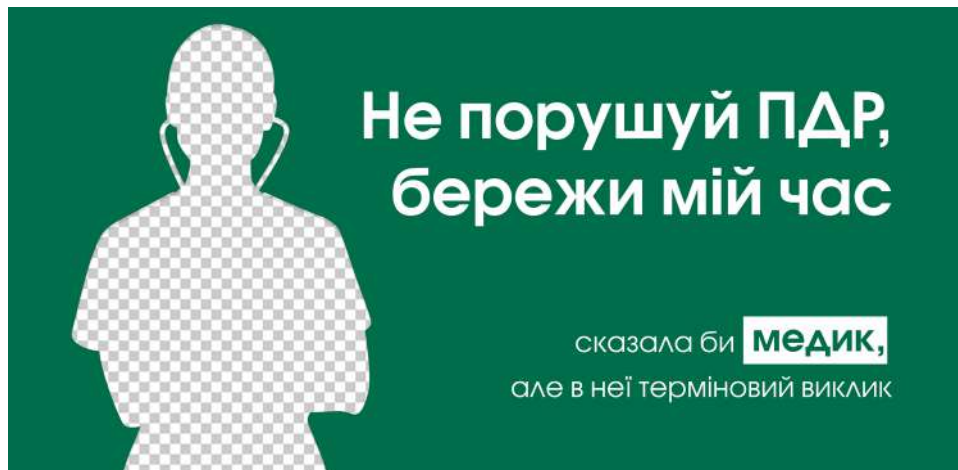
У 2022 РОЦІ КАМПАНІЯ «ЗА БЕЗПЕЧНІ ДОРОГИ», ІНІЦІЙОВАНА ЦЕДЕМ, ПРОДОВЖИЛА ПРАЦЮВАТИ НАД ЗМЕНШЕННЯМ РІВНЯ СМЕРТНОСТІ ТА ТРАВМАТИЗМУ НА УКРАЇНСЬКИХ ДОРОГАХ ЧЕРЕЗ АДВОКАЦІЮ ЗМІН ДЕРЖАВНОЇ ПОЛІТИКИ У СФЕРІ БЕЗПЕКИ ДОРОЖНЬОГО РУХУ.

ПІДВИЩЕННЯ ЛІМІТУ СТРАХОВИХ ВИПЛАТ ЗА ЄВРОПРОТОКОЛОМ

В умовах повномасштабного вторгнення ми закликали зменшити навантаження на поліцейських. За адвокаційної підтримки ЦЕДЕМ ухвалені дві постанови Національного банку України, відповідно до яких ліміт страхових виплат за Європротоколом було підвищено до 80 тис. гривень. Таким чином, працівники поліції витратять менше часу на оформлення ДТП і більше — на подолання наслідків повномасштабного вторгнення.

ВНЕСЕННЯ ЗМІН ДО ПРАВИ ДОРОЖНЬОГО РУХУ: ЕКСТРЕНІ КОРИДОРИ

Щоб зекономити дорогоцінні хвилини медикам, поліцейським і рятувальникам, ЦЕДЕМ спільно з Українською асоціацією аудиторів безпеки автомобільних доріг і ГО «Vision Zero» розробили пакет документів для запровадження в Україні правила формування екстреного коридору. Таку ініціативу підтримали Міністерство розвитку громад, територій та інфраструктури України, Міністерство охорони здоров'я України, Департамент патрульної поліції та Державна служба України з надзвичайних ситуацій.

ІНФОРМАЦІЙНА КАМПАНІЯ «НЕ ДОДАВАЙ РОБОТИ»

З метою нагадати українцям, що дотримання Правил дорожнього руху береже їхні життя та час екстрених служб, ЦЕДЕМ спільно з креативним агентством «provid» **ініціювали** інформаційну кампанію «Не додавай роботи». Її підтримали Міністерство культури та інформаційної політики України, Міністерство охорони здоров'я України, Патрульна поліція України, Державна служба України з надзвичайних ситуацій та Центр громадського здоров'я Міністерства охорони здоров'я України. Матеріали кампанії були розміщені в 15 регіонах України на 166 площинах.

АНАЛІТИЧНІ МАТЕРІАЛИ КАМПАНІЇ «ЗА БЕЗПЕЧНІ ДОРОГИ» У 2022 РОЦІ:

- «Додаткові хвилини, що рятують життя: як працюють аварійні коридори і чому вони потрібні Україні» для **Української правди**;
- **Аналітичний звіт** про систему стягнень за порушення Правил дорожнього руху в Україні та міжнародній практиці;
- «Що таке штрафні бали за дорожні порушення і чому їхній час настав» для **zaxid.net**;
- «Штрафні бали для "шумахерів". Як приборкати незаконних гонщиків на дорогах» для **Економічної правди**;
- «Війна і смертність на дорогах: цифри» для **Liga.net**.

КИЇВ БЕЗ ТЮТЮНОВОГО ДИМУ

ЦЕДЕМ ПІДТРИМУЄ ЗДОРОВИЙ СПОСІБ ЖИТТЯ ТА З 2010 РОКУ БОРЕТЬСЯ З ТЮТЮНОПАЛІННЯМ В УКРАЇНІ, ВТІЛЮЮЧИ ПРОЄКТ «КИЇВ БЕЗ ТЮТЮНОВОГО ДИМУ» У СПІВПРАЦІ З КОАЛІЦІЄЮ ГРОМАДСЬКИХ ОРГАНІЗАЦІЙ «ЗА ВІЛЬНУ ВІД ТЮТЮНОВОГО ДИМУ УКРАЇНУ!».

У 2022 році ЦЕДЕМ спільно з партнером ГО «Життя» продовжив активно адвокатувати посилення державної політики контролю за тютюном. Юристи організації брали активну участь у конференціях, обговореннях можливих викликів у боротьбі з впливом тютюнової індустрії на законотворчий процес.

Завдяки спільним зусиллям у 2021 році було ухвалено комплексний антитютюновий Закон № 1978-IX, а вже у 2022 році значна частина антитютюнових євроінтеграційних положень набрали чинності:

- заборона продажу ТБЕН особам до 18 років;
- заборона куріння в громадських місцях усіх без винятку тютюнових виробів й електронних пристроїв;
- медичні попередження про шкоду куріння на бездимних тютюнових виробах (glo, IQOS), електронних сигаретах, рідинках і контейнерах.

Юристи ЦЕДЕМ разом з партнерами в умовах війни відповідали на виклики, пов'язані з впливом тютюнової лобізму на парламентську діяльність і редакційну політику медіа. Тютюнові лобісти почали активно працювати в інформаційному полі, спекулюючи безоплатним наданням сигарет військовим чи потребою зниження акційного податку.

У 2022 році ми продовжили комплексну програму моніторингу рекламної й спонсорської активності тютюнової промисловості в Україні.

У співпраці з вогнодогами «Вокс Україна» та «Детектор медіа» ми звертали увагу суспільства навіть в умовах війни на потребу посилити політику контролю за тютюном та обмежити вплив тютюнової індустрії. Юристи ЦЕДЕМ продовжили надавати юридичні консультації, висновки партнерам, народним депутатам і громадськості та аналізувати судову практику для оцінювання дотримання норм Закону № 1978-IX.

НАВЧАЛЬНІ ПРОЄКТИ У СФЕРІ АДВОКАЦІЇ ТА КОМУНІКАЦІЇ

ЦЕНТР ДЕМОКРАТІЇ ТА ВЕРХОВЕНСТВА ПРАВА
АКТИВНО ПРАЦЮЄ У СФЕРІ АДВОКАЦІЇ
ВАЖЛИВИХ ДЛЯ СУСПІЛЬСТВА РІШЕНЬ.

Ми підтримуємо інші організації та активістів, робота яких пов'язана з адвокацією, а також ті ОГС, що розв'язують актуальні проблеми своїх громад і регіонів, та проводимо навчальні заходи для активістів, які працюють або лише починають свій шлях у сфері адвокації.

ШКОЛА АДВОКАЦІЇ

Школа адвокації — освітній проєкт ЦЕДЕМ для людей з активною громадянською позицією, представників громадських організацій і рухів, які мають базовий досвід адвокаційної діяльності й зацікавлені в поглибленні знань і подальшій роботі у сфері адвокації.

У 2022 році ЦЕДЕМ успішно реалізував **дві Школи адвокації** — у липні та грудні. Обидві школи проходили в онлайн-форматі. Їхніми учасниками стали 43 активні громадяни з різних регіонів України, відібрані на конкурсній основі.

Під час навчання лектори поділилися досвідом, як відбуваються всі етапи процесу адвокації — від постановки проблеми до реалізації рішень. 43 активні громадяни тепер мають чітке уявлення про послідовність дій, можливі ризики, а також інструменти просування громадських ініціатив.

ШКОЛА КОМУНІКАЦІЇ

Успішна робота ОГС неможлива без грамотної комунікації. У 2022 році ми провели **третю Школу комунікації** для PR- та SMM-спеціалістів, які працюють у громадському секторі. Організатори отримали 190 заявок на участь у школі.

ДЛЯ УЧАСТІ В ШКОЛІ НА КОНКУРСНІЙ ОСНОВІ БУЛО ВІДІБРАНО 40 УЧАСНИКІВ

з різних регіонів України. Два дні онлайн вони навчалися, як комунікувати складний контент про важливі для суспільства зміни; як будувати адвокаційну комунікаційну кампанію; як створювати креативний контент для соціальних мереж; як посилити комунікацію за допомогою відео; як писати пресрелізи для медіа; що потрібно знати про авторські права в соціальних мережах. Також учасники відвідали майстер-клас з використання «Weblium» — альтернативного інструмента російського сервісу «Tilda», який не рекомендований до використання українським громадським організаціям.

КОМУНІКАЦІЇ

У 2022 РОЦІ КОМАНДА ЦЕДЕМ ПОСИЛЕНО ПРАЦЮВАЛА, ЩОБ ВИСВІТЛЮВАТИ ТА РОЗ'ЯСНЮВАТИ ВАЖЛИВІ ДЛЯ СУСПІЛЬСТВА ТЕМИ В ЧАС ВІЙНИ.

ДОСЯГНЕННЯ КОМУНІКАЦІЙНОГО НАПРЯМУ:

- **312 ПУБЛІКАЦІЙ** і згадок у медіа
- **86 ЦИТУВАНЬ** експертів у медіа
- **ПОНАД 365 ТИСЯЧ ПЕРЕГЛЯДІВ** сайту cedem.org.ua
- **ПОНАД 2,7 МЛН ОХОПЛЕННЯ** сторінки у Facebook

ФІНАНСОВИЙ ЗВІТ

СТРУКТУРА НАДХОДЖЕННЯ КОШТІВ У 2022 РОЦІ

Донор	Отримано (грн)	%
ІСАР «Єднання» — Агентство США з міжнародного розвитку	9 163 455,47	43,35%
Інтерньюз Нетворк — Агентство США з міжнародного розвитку	4 826 719,37	22,83%
Фонд «Майбутнє без куріння»	2 551 556,96	12,07%
Національний демократичний інститут (НДІ) — Агентство США з міжнародного розвитку	1 793 870,36	8,49%
Міжнародна організація «Глобальне партнерство у сфері безпеки дорожнього руху» через Міжнародну Федерацію Товариств Червоного Хреста і Червоного Півмісяця	2 803 197,12	13,26%
Разом	21 138 799,28	100%

ВИТРАТИ ЦЕДЕМ

	Витрати (грн)	%
Громадянське суспільство	10 607 419,82	42,52%
Персонал	5 631 358,81	22,57%
Незалежні медіа	5 502 721,69	22,06%
Адмінвитрати	2 764 270,59	11,08%
Верховенство права	440 550,00	1,77%

ДОНОРИ ТА ПАРТНЕРИ

USAID
ВІД АМЕРИКАНСЬКОГО НАРОДУ

GLOBAL
ROAD SAFETY
PARTNERSHIP

GRSP is a hosted programme of:

ЦЕНТР ДЕМОКРАТІЇ ТА
ВЕРХОВЕНСТВА ПРАВА

www.cedem.org.ua
info@cedem.org.ua

[Facebook](#)

[Twitter](#)

[Youtube](#)

[Instagram](#)